

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ioannis|| Climaci Ab-||batis Montis|| Synai,|| Scala Paradisi

Johannes <Climacus>

Coloniae, 1583

VD16 J 520

De gula Gradus. XIII.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55433)

Nulli appellatum dicit Demonium meridianum. Hinc circa meridiem monachos dormire solitos, tum ex vita Gregorij pape, tum etiam ex nostri Climaci huic libello præfixa vita comprobatur.

2 Nos septem tantum vitia capitalia numeramus. Veteres octauam, quæ cenodoxia vel inanis gloria appellatur, adijciebant.

3 Synaxes erant celebres conuentus & cætus in quibus monachi ad vnum certum locum vel oraturi, vel psalmodiam suam decantaturi, vel denique exhortationem sacram audituri conueniebant, ἀπὸ τοῦ συνάγειν hoc est à congregando dictæ.

4 Alludit ad illud christi Regnum celorum vim patitur & violenti rapiunt illud.

5 Hanc alibi indolentiam vocauit; describit autem infra gradum 7.

De vitiosis acediae effectibus, disserit Cassianus libro. 10. instit. monast. cap. 2. 4. 6. De remedijs contra eandem cap. 7. & vlt. eiusdem libri.

De gula Gradus. XIII.

De gula loqui instituentes si nunquam alias, nunc maxime contra nos ipsos philosophari proposuimus. Mirum enim, si quis vquam hac liber euasit, nisi forte qui sepulchrum habitauerit. Gastrimargia, est simulatio ventris: cum enim satiatus fuerit, indigere se clamat: & cum distentus atque disruptus, vociferatur esuriam. Gastrimargia, est saporum variorumque liquaminum opifex, suauitatis fons. Obstruxisti venam & aliunde prorumpit, hac quoque aggeribus obruta sibi aliam viam fecit. Extinxisti flammam, & aliunde reuixit. Istaque

K 2

tursus

rursus extincta superatus ab alia es. Gastrimargia
 est oculorum seductio, modica suscipiens, & uni-
 uersa simul absorbere suggerens. Aduersus gasti-
 margiam saepe inanis gloria inimicitias gerit, &
 super infelici monacho quasi venali mancipio
 vicem pugnat. Hæc illum ut ieiunium soluat, im-
 pellit. Illa ut virtutem abstinentia prodat, modum
 omnibus urget. Sapiens monachus utrumque
 tabit, & suo tempore alteram altera arcebit, &
 se penitus abiciet. Carnis igne crescente ilam
 niamus, atque in omni tempore & loco, absten-
 tiam seruemus. At cum sedatus exinctusque fu-
 rit, quod quidem dum in vita sumus fieri vix po-
 se puto, tunc iam opus nostrum atque abstinenti-
 celemus. Vidi nonnunquam illi sione dæmonum
 seniores aliquos benedictione sua, iuvenes non
 bi subditos ad potandum vinum, atque ad remi-
 tendum abstinentiam reliquam hortari. His si fi-
 erint probatae vitæ atque authoritatis habuerint
 que testimonium in domino, obtemperandum
 est, moderare tamen, si vero negligentiores sunt
 huiusmodi illorum benedictionem non curem.
 Atque potissimum si adhuc carnis ardoribus in-
 flamur. Putauit E V A G R I V S sapien-
 tiam se omnium a acritate sensus fieri, sed fru-
 dem passus sibi mentitus est miser, insipientium
 insipientissimus ex hoc ipso ostensus est. Quod
 in plerisque alijs, ita & in hoc quoque animadu-
 potest. Ait enim quondam cum varios delicatos
 que cibi anima concupiscit, pane angustetur &
 aqua. Simile enim quiddam dicere videtur, ac
 puero præciperet ut scalarum gradus omnes uno
 passu repente conscenderet. Quam nos ipsius in-
 rationabilem sententiam vententes ita dicimus.
 Cum varios delicatosque cibos anima concupis-
 cit &

cit & querit, nature proprium aliquid videtur inquirere. Quocirca summa industria contra huiusmodi callidissimam insidiatricem vigilandū est, alioqui grauissimum contra nos excitabit bellū, ruinæque laqueos parabit. Primum itaque abscondamus à nobis eos cibos qui impugnare possunt, tum vero etiam calidos ne oleum flammæ adijciamus. Deinde vero suaves quæque ac delicatas, si fieri potest, cibos corpori indulgeamus, qui facile repleant, & maxime leues vilesque & exigui sunt, ut ex repletione facili in expellibilem eius auiditatem faciemus. Per exiguitatem vero leuitatem atque vilitatem celeri digestionem se utor, cito respirare possumus animo, atque à calore tanquā à flagello liberari. Si diligentius intueantur, animaduertemus quotquot sunt ex rebus spirantibus cibi, eos in multis suo calore in nobis incentiuū excitare libidinis. Ride cum spiritum, qui tibi post cibum, ut consuetam refectiōis horam differas, improbe suggerit: cum enim nona hora superuenerit, priorem, abnegauit concordiam. Alia instantibus, alia rebus continentia conuenit. Illis enim corporis motus in signum est, isti vero vsque ad mortem & finem aduersus hoc inexorabiliter atque irremediabiliter se habent. Ac priores illi iugū quidem per animi moderationem seruare volunt, sequentes vero D E V M per animæ moerorem perpetuamque compunctionem sibi placere student. Tempus lætitiæ & consolationis perfectum quidem viro est, cum nulla rerum mortalium angitur cura, ei vero qui adhuc incertamine est colluctationis tempus. vitioso autem festiuitas² festiuitatum, celebritasque celebratum. Insomnia ciborum & dapum in corde, gulæ deditorum. Iudiciorumque, & cruciatum in corde lugentium.

Escarum facietas fornicationis est mater. Afflictio
 autem ventris, charitatem parit. Qui leonem blan-
 da demulcet manu, nonnunquam illum mansue-
 facit. Qui vero corpus obsequijs fouet, ipsum
 amplius efferauit. Gaudet Iudæus sabbato, & di-
 em festum facit. Monachus vero gulæ deditus sab-
 bato 3 die & dominico. Ante tempus computat
 pascha, & ante plurimos dies escas parat. Secum
 voluit attonitus famulus ventris, quibus cibus
 epulabitur, DE I autem seruus quibus gratia
 ditabitur. Mox vt aduenit hospes, in charitate to-
 tus ex gulæ concupiscentia mouetur, detrimen-
 tumque suum consolationem fratris existimat. In
 aduentu quorundam vinum bibere statuit, & di-
 virtutem abstinentiæ sibi videtur oculere, viti-
 seruus efficitur. Contine ventrem, ne ipse ab co-
 nearis, tuncq. incipias cum rubore confusionis co-
 tinere. Norunt quid dixerim qui in secretam fo-
 ueam inciderunt, viri aut eunuchi hoc experti
 sunt. Ventrem cogitatione sempiterni ignis cir-
 cuncidamus. Quidam enim cum huic obtempe-
 rassent, postremo membra sua asciderunt dupli-
 cemque mortem sibi consciuerunt. Animadu-
 temus si inquiramus diligentius, naufragia no-
 stra omnia ab isto fieri. Mens ieiunantis cum so-
 brietate orat, intemperantis autem impletur im-
 mundis imaginibus. Ventris saturitas exiccant
 fontes: sin vero ille ficcetur, pariet & latites. Qui
 ventri dum obsequitur fornicationis spiritum
 vincere vult, is ei similis est, qui oleo incendium
 extinguere nititur. Si affligatur venter, humi-
 liabitur cor: sin autem ille foueatur, superbia
 cogitatio. Considera teipsum prima diei ho-
 ra, meridie, & vespere antequam sumas cibum
 atque, ex hoc addisces ieiunij vtilitatem. Exul-
 tat

tat nanque mane atque appropinquat cogita-
 tio. Sexta vero cum aduenerit, aliquanto re-
 missior fit. Circa vero solis occasum, prorsus hu-
 miliatur. Afflige ventrem & omnino frænabi-
 tur lingua. Quippe multitudine esearum hæc
 nervos accipit. Pugnans pugna aduersus ven-
 trem, & sobrietati propter hunc maxime stu-
 de. Nam si modicum laboraueris, continuo
 erit dominus adiutor tuus & cooperabitur ti-
 bi. Laxi & molliti vtres, capaciores fiunt,
 sin autem negligantur minus capient. Qui ven-
 tem ingurgitat, dilatauit intestina. Qui ve-
 ro aduersus hunc pugnat contraxit ac restrixit il-
 la, his autem restrictis nil opus est pluribus cibis,
 tuncque iam naturaliter ieiunantes efficimur.
 Sitis nonnunquam sedauit sitim, fame vero fa-
 mem abscindere & durum est, & impossibile.
 Si quando te vicerit, tunc doma te ipsum labo-
 ribus. Quod si per infirmitatem id fieri non
 potest, vigilijs aduersus rursus pugna. Si gra-
 uantur oculi, opus manuum arripe. Si vero
 non adsit somnus, noli id tangere. Nam pos-
 sibile non est deo & mammonæ, hoc est, deo
 & operi manuum 6. mentem assistere. Neque
 illud te lateat quod plerunque dæmon stoma-
 cho insidet nosto, facitque vt homo nun-
 quam satiatur, etiam si vniuersam comederit Ae-
 gyptum, totumque Nilum biberit. Post cibum
 gulæ iniquus spiritus abcedit, fornicationisque
 in nobis spiritum immitit. Illique quid fecerit
 nuncians: apprehende, inquit, illum, oc-
 cupa & conturba, nam ventris distento non
 multum in deijciendo laborabis. Qui cum ve-
 nerit continuo subridet, somnoque deuinctis
 nostris manibus & pedibus omnia quæcunque

voluerit facit atque animam nostram corpusque
contaminabit phantasijs, iniquationibus, obse-
niquè liquoris egestionibus. Et est sane mirandū
spectaculum, videre incorpoream mentem foeda
corporis colluione maculari atque obscurari, ea-
demque rursus per carnis huius luctum emunda-
ri atque in tenuissimam naturæ suæ redire subli-
tiam. Si angustam duramque viam pergere Chri-
sto promisisti, reprime ventrem. Hunc enim si fo-
ueas atque distendas, pacta & conuenta cum do-
mino tuo irritasti. Intende animo vt audias dicen-
tem: Lata & spatiosa est via ventris quæ ducit ad
perditionem fornicationis, & multi sunt qui in-
grediuntur per eam. Et quam angusta ianua atque
arcta est via ieiunij, quæ ducit ad viam castitatis,
& pauci sunt qui per eam ingrediuntur. Princeps enim
dæmonum qui cecidit lucifer, & princeps vitiorum
concupiscentia gulæ. Cum ad mensam epulis in-
structam discumbis, procedat in medium iudicii
mortisq; memoria, vix enim vel sic parū concupis-
centiæ obstitit. Dū calicem bibis, memento item
aceti & fellis domini tui, prorsusq; aut continebitur
aut certe per gemitum sensu humiliore eris. Noli
errare, nunquam à Pharaone liberaberis, neq; su-
pernum pascha celebrabis, nisi semper amaritudi-
nes & azyma comederis. Amaritudines sunt ieiunij
violentia & afflictio. Azyma vero sensus mini-
me inflat. Imprimatur omnino respiratori tui
sermo ille dicentis: Ego autem cum mihi dæmo-
nes molesti essent i. c. & hu. in. i. a. m. & o. m. in
sinu animæ meæ adhæsit. Ieiunium est natura
violentia, circuncisio suauitatis faucium, incen-
uorum omnium abscisio, malorum cogitationū
amputatio, insomniorū liberatio, orationis mudi-
tia, insigne lumen animæ, mētis custodia obsecratio-
nis for-

onis solutio, cōpunctionis ianua, suspiriū humi-
 le, læra contritio, loquacitatis abdicatio, quietis oc-
 casio, obdientiae custos, somni leuigatio, sanitas
 corporis, tranquillitatis author, peccatorum re-
 missio, paradisi porta & delitiae. Interrogemus ut
 alios ita & hunc, imo vero præ alijs omnibus hūc
 nostrorum hostium nequam præceptorem, vitio-
 rum ianuam, ruinam Adam, Esau perniciem, in-
 teritum Israelitarum, Noe turpitudinē. Gomor-
 rheorum proditorem, Loth crimen, filiorum He-
 ly exterminatorem, iniquationum ducem unde
 gignatur, qui nam sint eius nati, quis item sit à
 quo coneratur, & à quo in finem perimatur. Dic
 nobis o mortaliū omnium nimium violenta
 domina, quæ omnes auro inexplēbilitatis emisti,
 unde tibi introitum in nobis paras? quidue post
 ingressum tuum parare consueuisti? & quis nam
 sit tuus ex nobis exitus, quo nam modo scilicet
 abs te liberamur, illa vero agitata contumelijs no-
 bis ita tyrannice ceruēta feroxq; respondit: Quid
 me maledictis incessitis, qui mihi estis obnoxij?
 aut quomodo separari à me studeatis, quæ natu-
 ræ connexa sum: Ianua mea natura ciborum est,
 consuetudo vero inexplēbilitatis mihi causa est.
 Porro materia perturbationis meæ, consuetudo
 quam dixi, atque indolentia animæ mortisq; irre-
 miniscētia. Stirpium vero mearum nomina quo-
 modo quæritis addiscere? Dinumerabo eas & sup-
 a, enam multiplicabuntur. Primogenitorum ta-
 men meorum, eorum qui huiusmodi sunt appel-
 lationes audite. Filius primogenitus meus forni-
 cationis incentor est, secundus ab illo est obdura-
 tionis author, somnus est tertius. Mare cogitatio-
 num, iniquationum fluctus, profundumq; secre-
 tarum atq; ignotarum immunditiarum ex me
 K 5 proce-

procedunt. Filia vero meæ sunt desidia, loquacitas, cōfidentia, scurrilitas risum mouens, contumacia, ceruicis duritia, tarditas ad audiendum, insensibilitas, captiuitates, elatio atque tumor, temeritas, mundi amor, oratio immunda, cui succedunt fluctus cogitationum, nonnunquam vero calamitas quoque præter omnem spem & expectationem, quas necessario desperatio sequitur omnino acerbior & grauior. Oppugnat quidem me, sed transsuperat peccatorum memoria, inimicitias per omnia contra me gerit mortis intenta cogitatio nihil vero in hominibus est quod me perfecte destruat. Qui paraclitum possidet, interpellat aduersum me, illeque exoratus non permittit me operari vitiose. Qui vero nullum illius gustum sustulerunt, omnino dulcedinis ac suauitatis meæ capiuntur illecebris.

Annotationes in gradum. 14.

- In signum Gracismus est: Græci enim *Συμεών* dicitur ne adiectione ullius verbi vel nominis usurpare, per huius vel istius rei signum vel argumentum est. & hic Corporis motus, hoc est inordinata gula concupiscentia in sonibus & iustis est in signum, vel argumentum corruptionis. Ade, ut hoc signo admoniti, caueant sibi ab omni excessu. Rei vero & fontes fontium ab excessu sibi cauere debent, sed etiam à luxu abstinere, & perpetuo ieiunio se affligere.
2. Hoc est vitiosi & improbi nullam suæ salutis habentes rationem quotidie festiuitates celebrant.
3. Sabathi & dominici diei potius quam aliorum festiuitate: ratio est, quia cæteris diebus monachi vestres in Oriente ieiunabant: hisce vero duobus ieiunijs vigilijs totius septimane fatigatos sese reficiebant. *de Cassianum lib. 3. cap. 9. & 11. Capite vero tota*

tionem assignat, cur non monachi, in Oriente perinde atque in Occidente Sabbato ieiunent.

4 Sensus est: Satietas ventris fontes lachrymarum excipiat: si autem venter ieiunio affligatur, vberima lachrymae vltro erumpent.

5 Ex hoc loco conuincitur, veteres monachos semel tantum in die, idque sub solis occasum commedisse.

6 Contraria fuit Aegyptiorum monachorum consuetudo & disciplina, qui simul orabant & laborabant: Vide Cassi, libr. 2. cap. 24. de Instit. monachorum.

De incorruptibili castitate, Gradus XV.

AVdiuimus modo vesanam gulæ concupiscentiam, suam esse progeniem libidinis & fornicationis pugnam asserentem. Quod sane mirum non est, docet enim nos hoc ipsum vetus ille noster pater Adam. Nam nisi gulæ illecebris superat⁹ fuisset, nunquam quid esset coniūx agnouisset. Qui igitur primum mandatum seruāt in secundum non incidunt præuicationis malum, sed permanent filij Adam modicum quid ab angelis minorati, atque istud ne immortale maneat malum; (ut ait vir ille summus cui cognomen theologia dedit). Castitas est incorporeæ naturæ familiaritas. castitas est Christi iucundum diuersorium terrestrisque clipeus cordis. Castitas excessiua naturæ abnegatio, corporisq. mortalis atque corruptibilis reuera ad incorpoream spiritualesque substantiam contentio. Castus ille est qui amore amorem exclusit, ignemque igni spiritus extinxit. Pudicitia generale virtutum cognomen omnium est. Pudicus est ille, qui ne in somnis quidem vllum motum vllamque status sui mutationem sentit. Pudicus est ille qui & in somnis quidem perfectam semper insensibilitatem in corporū specie & varietate possedit. Hæc regula huiusmodi